

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XIV. Tria proponuntur monita, tunc obseruanda, cum aliqua indignandi, offensionisq[ue] nobis occasio offertur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

Serm. 2. de
Natal. Do-
min.

Coloss. 3. 13.

Gen. 33. 9.

Matth. 5. 23.

lata caritatis reparatio. In hac autem venia tam petenda, quam concedenda omnes quam facillimi sumus oportet, iuxta illam Apostoli sententiam, *Supportantes inuicem, & donantes vobismetipsos, si quis aduersus aliquem habet querelam: quin imo alteri alterum hoc in officio peuenire gestiat, ut accipiat coronam tuam ac lauream.* qui enim sponte cedere incipit sese humiliando, & venia primo petendo, egregia & illustrè sibi coronam comparat. Quocirca qui senior, aut in virtute ac mortificatione prouectior est, aut esse saltem debet, primus iure suo cedere studeat, nec nescio quos apiculos aut circumstantias respiciat, nec utrum ipse iniuriam sit passus, aut maioribus ad indignandum rationibus nitatur. Pastores Abraham & cognati eius Loth, cum inuicem ob pascea gregum litigaret, statim Abraham de iure suo cessit, Lothoque optionem dedit, dicens, *Ne queso sit iurgium inter me & te, & inter pastores meos & tuos, fratres enim sumus. Ecce vniuersa terra coram te est, recede à me, obsecro: Si ad sinistram ieris, ego dexteram tenebo: si tu dexteram elegeris, ego ad sinistram pergam.*

In Chronicis Cisterciensium dicitur monachus quidam, quoties sacras Eucharistiae epulas capesseret, tanta à Deo suauitate perfundi solitus, ut mellis fauam recipere crederet, atque hæc suauitas ac dulcedo ad triduum durabat. Quadam die cum vnum de fratribus imperiosius increpasset, & nondum ei reconciliatus ad sacram synaxin accessisset, adeo solitam mellis suauitatem non percepit, ut amaritudinem fellicis in ore habere videretur, quia nimirum Christi Domini in Euangelio mandatum non adimpleuit, dicentis: *Si offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te; relinque ibi munus tuum ante altare, & vnde prius reconciliari fratri tuo, & tunc veniens offeres munus tuum.* E quibus liquido constabit, quantopere Deus velit eum, qui aduersus fratrem suum aliquid habet, quamprimum ei reconciliari, cum eum etiam iam ante altare stantem reuerti, & gratiam cum eo iniire, antequam victimam offerat, precipiat.

CAPVT XIV.

Tria proponuntur monita, tunc obseruanda, cum aliqua indignandi offensioisq; nobis occasio offertur.

EX hætenus dictis tria colligere documenta possumus, quæ tunc vsui venire nobis debent, quando frater noster nos offendit, aut aliquam indignationis materiam dedit. Primum est, ut omne vindictæ desiderium nimis quam procul à nobis dispellamus. Omnes inuicem fratres sumus, & vnius omnes corporis membra; nullum porro vnquam membrum ab alio hæsum, in ipsum insurrexit iniuriam vsuscendo, neque vllus hætenus puer adeo factus fuit, ut, quod linguam momordisset, iratus dentes, qui mortuum infixierant, euulserit. Domestici inuicem sunt, ut est vnus illatum sit damnus, ad secundum nolunt descendere. Sic & nos, si quando aliquam nobis frater iniuriam irrogauit, dicamus oportet, Corpus meum est, ignoscamus illi nullum ei malum vel faciamus, vel velimus; vno illato vulnere, nefas est secundum in hoc Religionis corpore infligere. Nulli malum pro malo reddendo: Nihil hic loquor de vindicta circa rem aliquam grauem: nam in statu Religioso omnes quæ longissime ab ea distant, & distare debent, sed de rebus leuibus, quas sine graui aliquo peccato quis alteri aut velle, aut facere se posse credit. Dicit quis, Nolo sancti fratri meo sinistri quid contingat; sed verbum vnum atque alterum illi dictum vellem, quod profecto sentiret, & è quo videret male in hac re fecisse. Alius gaudebit, si quando is, quem aduersarium habet, ab alio aut reprehenditur, aut castigatur. Alius denique nescio quam delectationem aut complacentiam in animo sentit, quod hoc vel illud bene alteri non successerit, vel quod mortificetur & humilietur. Vindictæ species hæc sunt, & malum quid, atque qui huiusmodi est, is ex toto corde fratri suo iniuriam non condona-

Mat. 6. 12. donauit; & non nisi cum aliquo animi remorsu dicere poterit illud, *Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Hoc inter nos Religiosos maius aliqua ratione piaculum foret, quam si mundani in re quampiam magna de inimicis suis ultionem exigent. Monet proinde Salomon, *Ne dicas, Quomodo fecit mihi, sic faciam ei,* noli talionem fratri rependi optare; hoc namque est ultionem de eo velle.

Secundo, non solum ab quocunq; vindictæ desiderio, quo male velimus ei qui nos læsit, procul abesse debemus, verum etiam ab alia qualibet re cauere, quæ mundanis circa hæc licita videatur. Dicere quippe mundani solent, Nullum Ioanni malum precor aut opto, nunquam tamë amicus ei ero. Quandam scilicet in corde suo fouent auersionem & rancorem aduersus eum, à quo læsi sunt, vt posthac illum bonis oculis respicere nequeant, vt ipsimet dicunt. Id in secularibus reprehendi solet; quin adeo dubitamus interdum, num hi sic loquendo in rigore præceptum de caritate fraternæ adimpleuerint: inde namq; sequi solet, vt illi exinde non alloquantur, aut aliquid etiã aliis scandalum dent. Quanto ergo maius piaculum foret, si quid horum etiam inter nos occurreret, & aliquam nos in cordibus nostris aduersus fratrem amaritudinem vel displicentiã foueremus, nec eum tam bonis oculis sicut ante, *Sicut heri & nudius tertius,* aspiceremus? Res hæc à Religione est alienissima. Quare monet Apostolus, *Omnis amaritudo & ira, & indignatio tollatur à vobis.* Et mox, *Estote autem inuicem benigni, misericordes, donantes inuicem, sicut & Deus in Christo donauit vobis.* idq; ex animo & corde faciamus oportet. Nosti quantum ex corde dicit Apostolus: *Sicut & Dominus donauit vobis, ita & vos.* Vide quæ ipse nobis ex corde parcat & condonet, quãdo commissorum nos pœnitet, & veniã eorundem ab ipso petimus. Nulla quippe exinde in eo manet alienatio, sinister oculus, aut rancor, non obliq; nos intuetur, sed amici cius sumus vt ante; ac tam beneuolens nos cõplectitur & diligit, tanquã si

nunquam in eum offendissemus, nec præterita scelera nobis exprobrat, nec amplius eorum recordatur: *Peccatorum,* inquit, *& iniquitatum eorum iam non recordabor amplius.* Et *proiciet,* ait Propheta, *in profundum maris omnia peccata nostra.* Pari ergo modo inuicem nos ignoscere delinquentibus oportet, & iniuriarum acceptarum obliuisci, vt nulla videlicet in nobis maneat ab offendente fratre alienatio, nec oculus sinister, aut rancor, sed ita eum in gratiã recipiamus, ac si nunquã nos læsisset, & nihil inter nos occurrisset. Si tibi sic Deum ignoscere velis, ignosce sic & fratri tuo: sin minus, time illam Christi Domini in Euangelio cõminationem; *Sic & Pater meus cœlestis faciet vobis, si non remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordibus vestris.* Et illam, *Dimitte & dimitte tibi; eadem quippe mensura, qua mens fueritis, remetietur vobis.*

Tertium documentum, per quod melius id quod præcedit exponitur, S. Basil. suggerit. Sicut inquit, particulari erga aliquem affectu ferri non debemus; quia hæc particularis amicitia multa secum trahere solent incommoda, vt postea dicturi sumus; ita nec ab aliquo alieni esse vel auersum, & hæc auersiones non pauca damna secum ferunt. Quodnam autem maius dari fingiq; incommodum & inconueniens queat, quã si (quod Deus auertat) de quopiam nostrum dicatur illud, *Petro non bene conuenit cum Ioanne;* ex quo hoc contigit, non ea quæ solebat inter eos est familiaritas & caritas; sinistro & parum amico inuicem oculo contuentur, à se mutuo alieniores sunt? Hæc sane collisio & ruptura huiusmodi est, vt vniversum Religionis corpus subuertere, & in ruinam trahere valeat. Si enim inde nos ab hominibus cognosci vt suos discipulos Dominus velit, quod alterutrum diligamus, sequitur eum, qui fratrem non amat, sed odit, nec Christi discipulum, nec bonam religionem fore. Cui incommodo vt occurratur, hoc quod sequitur obseruandum est: Vt enim dum particulari aliquo erga hunc vel illum affectu te ferri sentis, hunc toto conatu à te eliminare debes, ne in corde tuo radices agat, aut prædominetur; quã in

*Alienatio a
nimi à fratre
nec fouenda
nec prodenda.*

re illud singillatim e iam rerum spiritua-
lium magistri præscribunt, diligenter scil-
tunc homini cauendum, ne voluntas &
affectus hic particularis foras prorumpat,
nec per opera exterius se prodar, sed ita
celetur, ne quis eum aut intelligat, aut vi-
deat; hoc namq; maxime scandalizare &
offendere alios solet: ita quoties aliquam
ab aliquo in corde alienationem auersio-
nemq; sentis, quam diligentissime ea sta-
tim à te effuganda est, ne in animo radi-
ces agat, ac longius se dilater. Potissimum
vero tibi opera danda, ne ex operibus de-
foris quis colligat, hanc te auersione ten-
tationemq; à fratre habere: hoc siquidem
plurimos offendere, & varia incommoda
causare potest. Nec tantum cauendum ne
hanc alij videat, verum etiam ne ipsemet,
à quo alienus es, percipiat. Intelligi id cō-
mode poterit ex illo, quod præ manibus
habemus, exemplo. Quemadmodū sunt
non pauci, qui particularem, quo in vnū
feruntur, affectum, ita celat, ne quis alius
eum percipiat, ne quem hoc pacto offen-
dant, vel scandalizent; ei tamen, erga quē
ita afficiuntur, eum multis in rebus decla-
rant ac patefaciunt, modo quidem aperte,
alias recte (quod noxium in primis & per-
niciosum est) ita quoq; sunt nonnulli, qui,
tamen si caueant ne quis alius percipiat se
alieniore à fratre suo animo esse, vt scan-
dalum & offendiculum, quod inde sequi
posset ita euiuent; ei tamen, à quo dissen-
tiunt, aliquibus se signis haud dissimulā-
ter produnt, vel in conuersatione ab iis se
subducentes, vel eam quam solebant vul-
tus hilaritatem non præferentes, vel deni-
q; in omnibus quæ se offerunt occasio-
nibus, austeritatem & auersionem quan-
dam ab iis demonstrantes, quin imo data
opera & ex professo volunt & gaudent, vt
alius videat se illi ob eam quam accepere
ab eo iniuriam succensere. Hoc quoq; in-
primis malum & damnosum est; vindictā
namq; redolet, q̄ de fratre suo sumit. Hęc
itaq; omnia remis velisq; fugiamus.

Propterea, quemadmodum sancti scri-
ptores consulunt, vt, dum ab aliqua ten-
tatione oppugnamur, propter periculum

quo sequi possit, cautiore incedamus,
ac tum magis vigilemus, ne tentationi a-
liquomodo succumbamus, nosq; ad cō-
sensum ea pertrahat: ita, quando aliquam
à fratre tuo auersione, alienationem, mo-
tumq; inordinatū senties, cautiū & cir-
cumspectiū incedas necesse est, ne ab illa
transtuerim abripiaris, & aliquid dicas vel
facias, quod animum & tentationem tuā
patefaciat, offensioisq; aliqua fratri tuo
occasionem præbeas: imo vero tunc ma-
gis eniti debes vt benefaciēdo illum præ-
uenias & vincas, Deum videlicet pro illo
rogando, bene honorificeque de ipso lo-
quendo, & quacunq; in re poteris, ipsum
iuuando, iuxta id quod in Evangelio Do-
minus consulit, & Apostolus faciendum
monet, benefaciendo scilicet malum esse
vincendum & expugnandum. *Noli vinci à malo, sed vince in bono malum: hoc enim fa-
ciens, carbones ignis congeres super caput eius,*
carbones inquam amoris & caritatis.

Thomas à Kempis refert Sacerdotem
quendam Dei seruum, & suum in eodem
Cenobio contubernalem, dum alicuius
negotij exequendi causa ad alium Con-
uentū proficisceretur, in via in virum sæ-
cularem incidisse: qui cum familiariter
inter se agerent, ac de rebus spiritualibus
sermonem inferrent, eo longius protra-
cto, sæcularis dicere cœpit, serem illi, quę
alias sibi contigerat narrare velle, scilicet
se, quoties sacrum Missæ officium audi-
ret, nunquam in sacerdotis manibus san-
ctissimum Christi corpus videre potuisse;
& quidem multo temporis spatio. Ratum
autem id contingere, quod ab altari esset
remotior, & ob visus infirmitatem eae-
nus pertingere non posset, ad altare & Sa-
cerdotem celebrantem accessisse propius,
non propterea tamen plura vidisse quam
ante; & hoc amplius anni spatio durasse.
Quam rem eum obstupesceret, & simul e-
rubesceret, causam tamen eius ignorans,
apud semetipsum statuisse, bono cuidam
Sacerdoti in confessione id aperire. Hic
eum prudenter matureque conscientiam
& animi statim explorasset, compertit ho-
minem hunc, ob acceptam ab aliquo in-
iuriam,

iniquam, quam condonare nullatenus voluisset, inimicitiam & rancorem animo fouere. Itaque hominis huius malitiam & duritiam cordis percipiens, partim eum reprehendit, partim commonuit, simul etiam periculi, in quo versabatur, grauitatem indicauit, & nisi ex corde iniurias acceptas remitteret, frustra peccatorum se suorum veniam sperare, atque vnum hoc in causa fuisse, cur veri altaris Sacramentum videre non posset. Se vero, his auditis, in corde compunctum fuisse, & confessarij sui consilijs parentem, inimico iniuriam omnem condonasse, quare confessione peracta, & poenitentia & absolutione accepta, templum ingressum esse, & diuinissimum Christi corpus in sacrificio Missae sine difficultate vlla & obstaculo conspexisse: & in gratiarum actionem se ob singulare hoc beneficium, & alia, quae creaturis suis mirabiliter donare, Deum Opt. Maximum benedixisse, & exinde benedicendo saturari non potuisse.

CAPVT XV.

De iudiciis temerariis, in quo illorum malitia & grauitas sita sit, declaratur.

Rom. 14. 10. **T**V autem, ait Apostolus, quid iudicis fratrem tuum, aut quare spernis fratrem tuum? Inter reliquas tentationes, quibus daemones, boni nostri aduersarius, nos oppugnare solet, non postrema est illa, qua nos ad sinistra iudicia & suspiciones malignas aduersum fratres nostros concipiendas sollicitat, vt quam de illis opinionem bonam & aestimationem concepimus, nobis auferendo, simul etiam ipsum amorem & charitatem fraternam eripiat, aut in ea nos saltem in tepefcere & refrigescere faciat. Vnde nostrum est, tentationi huic qua possumus contentione resistere, eamque vt grauem ducere, quod in primario quodam membro, caritate

iniquam, nos laedere conetur. Vnde monet Augustinus, *Pro omnibus cauenda est suspicio, qua est amicitiae venenum, sic est, si est caritas, fraternum amorem & charitatem tuam, integramque conseruare velis, ante omnia cauendum ne quem temere iudices, aut prauam de aliquo suspensionem concipias: haec namque charitatis pestis exitiosissima est.* S. Bonauentura porro, ita eam describit, *Oculca pestis, sed grauissima, qua Deum fugat, & fraternam caritatem lacerat.*

Vitijs huius malitia & grauitas in consistit, quod sui ipsius iudicio quis proximum infamet, ob leuia quaedam & nullius momenti iudicia eum contemnendo & vilipendendo, & vilem contentumque ei in corde suo locum assignando. In quo profecto non mediocrem fratri suo iniuriam & contumeliam irrogat: eo vero maior haec futura culpa est, quo res, circa quam ipsum diiudicat, grauior erit, & iudicia minus euidentia. Culpa porro huius grauitas ex alia simili colligetur. Si fratris tui nomen & famam apud alium laederes, ita vt hic bonam, quam de eo opinionem conceperat aestimationemque, exueret, & ipsum qua posset insuper contumelijs afficeret, clarum est maximum quoddam id peccatum fore: eandem autem tu illi iniuriam facis, dum sine causa, nec sufficientibus ad hoc vrgentibus iudicijs, aestimationem & bonam opinionem, quam de ipso habebas, eripis: tanti quippe fratri tuo est se apud te bene audire & aestimari, quanti si apud alium quemlibet. Arque inde quiuis facile perspiciet, quantum hoc pacto fratri suo iniuriam & malum inferat. An non graue tibi foret, si quis te nulla sufficienti ad hoc causa data, vt talem duceret? Eandem autem tu alteri iniuriam inferis, dum eum apud te talem esse iudicas. Secundum te ipsum & animum tuum, eum metire: haec namque charitatis erga proximum, nec non iustitiae omnis mensura est & norma.

Notandum hoc loco est, aliud esse a temerarijs iudicijs, tantari, aliud vero ab

Iudicium temerarium aequiualeat detractioni,

eorum-